

1989 Stjørdaling på det amerikanske landslaget

Tidlig på 90-tallet fikk min sønn fra vår amerikansk slekt noen signerte bilder av superstjerner i amerikansk fotball. Vi hadde aldri hørt om vedkommende. Men disse bildene, mest som kort, var visnok ganske ettertraktet/verdifulle. Jeg husker hvordan min sønn, og for den saks skyld oss andre, satt litt i et vakuum. Litt sånn undrende. Men det hadde vel for noen i India blitt det samme om vi hadde forært dem tilsvarende av Nordtug og Bjørgen. De ulike kontinenter har sine dominerende idrettsgrener. Av og til registrer du at et navn eller begivenhet kun fyker forbi. Eksempelvis et menneske med et utall mesterskapstitler bak seg. Til og med i lille Norge har vi visnok personer med flere internasjonale medaljer enn våre skiløpere. Dette kan være innenfor det som mange kaller en *marginal* idrett. Er det ikke noe som heter "løpende villsvin" - eller lignende innen skyting? Mange av disse som bedriver sin "marginale" idrett på et høyt nivå, får altså ikke den ære de trolig fortjener. Men vi trenger ikke gå til de spesielle idretter, vi har også eksempler på at noen av våre egne har gjort det meget godt i mer kjente idretter - uten å ha blitt trukket frem noe spesielt. Et slikt eksempel har vi i vårt eget nærmiljø.

Ei lita jente holder på å leke seg som best hun kan ved Trudvang i Lånke. Hun følger godt med de som holder på å spille fotball på idrettsbanen. Hennes bror holder på å skyte på mål. Jenta stod i målet. En av de voksne som var til stede, Svein Rømo - sa brått: "*Nå må dokk let hu'der få skjøt litt å...*". Og der startet det hele. Jenta måtte ha gjort inntrykk, for plutselig var hun akseptert i det gode selskapet, fikk være med - og i de nærmeste årene fikk hun bli med og bryne seg mot guttene. Det utviklet hennes talent, og la grobunnen for den karrieren som skulle komme, en ganske så uvanlig - kanskje enestående innen sin idrett hva gjelder representasjon av en stjørdaling. Jenta het Liv Ellen Halle, født i 1968 som datter av Adair (f. Eliason) og Per Halle på Lånke. Hun skulle komme langt, meget langt innen sin idrett - men forble ukjent til tross for at det ikke engang var en *marginal* idrettsgren. Nå var det i håndball, en lagidrett - individuell idrett skaper nok større blest, men dog. Vi har jenter her i området som har vært både verdensmestere og olympiske mestere i fotball og mest sagt pionerer på sitt område, men denne gangen handler det om håndball - og ikke om Norge, faktisk talt. Sistnevnte skapte min nysgjerrighet.

Liv Ellen Halle var igjennom sin obligatoriske skoletid med både i fotball og håndball. Hun var på en måte også blant pionerene der hun tilhørte det første miljøet i dalføret innen kvinnefotballen. Etter hvert var det håndballen som tok over, og skulle dominere livet over i de voksnes rekker, for denne stille og noe beskjedne jenta. Liv Ellen var ikke, og er ikke - av de som snakker med store bokstaver. Hennes stille og ydmyke væremåte var kanskje det som senere kostet henne en OL-plass. Følg med.

Liv Ellen Halle Arntzen, 21. juni 2012

Etter videregående, kom for Liv Ellen - som for de fleste - valgets kvaler. Hennes mor var amerikansk, og det var naturlig god kontakt over dammen. Liv Ellen hadde derfor også amerikansk statsborgerskap. Tidligere relasjon mellom Stjørdal og Amerika lå blant annet tilbake til oldemor av Liv som kom til Amerika som fireåring. Liv Ellens eldre søster hadde vært ett år i USA, likeledes hennes bror - så det var i og for seg ikke unaturlig at Liv Ellen

skulle få den muligheten dersom hun ønsket, et hvileår etter skolen - mens hun tenkte på "*hva hun skulle bli når hun ble stor*". Liv Ellen dro derfor til sin bestemor og bestefar i Willmar, i hjerte av Minnesota, rett vest av Minneapolis. Nå var det nok ikke utvandring og historie som fenget mest, og hun var nok ikke klar over at hun var kommet til et minitrøndelag der borte. De fleste stjørdalinger slo seg rett nok ned i Goodhue County, sør av Minneapolis. Men mange av disse kom innunder det vi kaller for etappeutvandring - og senere immigrasjon fra Trøndelag førte til at stjørdalinger slo seg ned i lag med folk fra Selbu, Tydal, Levanger, Verdal etc. lengre nordøst i Kandiyohi County, Chippewa County, Swift County og Lac Quie Parle County. For en ungdom var nok ikke dette det mest spennende Amerika, flatt og nærmest kjedelig. Lite ante trolig Liv Ellen at hun var midt i amerikansk indianerhistorie. Kun noen kilometer fra der hun bodde i Willmar, ligger Acton Twp - hvor det som heter "*The Indian Uprise*" startet den 17. august 1862. Mange nordmenn ble drept. Det skulle ende opp med at 303 indianere ble dømt til døden, men president Lincoln ga *pardon* til de fleste. 38 indianere ble hengt i Mankato den 26. desember samme året. Se *Stjørdalens krønike*, bind 11 - side 49.

Det amerikanske landslaget. Liv Ellen foran - lengst til høyre

Liv Ellen skriver autograf

Et søskenbarn av Liv Ellen, Mike Brown, som forøvrig var på det amerikanske landslaget i alpin - hadde startet en "systue" - en liten familiebedrift hvor de ved hjelp av strikkemaskiner laget ulike type effekter, blant annet luer. Her hjalp Liv Ellen til den første tiden. Gjennom sitt søskenbarn kom så Liv Ellen til Vail i Colorado (I-70 vest av Denver), hvor hun fikk seg jobb innen det alpine miljøet, både som løypemannskap i bakken, og kjørte *shuttle* til og fra flyplassen i Denver med turister til de forskjellige alpinbyene i Colorado. Så rullet snøballen bokstavelig talt. Hun fikk gjennom Shannon Lukens (en venn av familien i Vail) kontakt med US Team Handball Federation. Hun fikk tilbud om å komme ned til Colorado Springs for å prøvespille på det amerikanske landslaget i håndball i mai 1989. I Colorado Springs ligger nemlig The Olympic Training Center. Dette kan sees på som et treningssenter for å rekruttere til ulike idretter, og som et alternativ til *scholarship* tilknyttet ulike College og Universitet, som i USA er den dominerende kilden innen talentutvikling. The Olympic Training Center skulle på et vis anspore innenfor på den tiden litt *marginale* idretter, sett med amerikansk øyemål, eksempelvis: judo, skyting og kvinnehåndball. Liv Ellen imponerte, og plutselig var hun på det amerikanske landslaget. Snøballen hadde virkelig rullet fort ned fra Vail.

Det amerikanske kvinnelandslaget i håndball hadde en lang vei å gå, og måtte gjennom turneringer og mesterskap for å kvalifisere seg til OL. Det ble mange og lange reiser. Liv Ellen fikk se litt av verden. Gjennom de nærmeste tre årene ble det flere turer til Europa, blant annet B-mesterskap i Danmark. Dertil turneringer og landskamper i flere europeiske land. Så gikk turen til Sør-Amerika for å spille Pan American Games (kvalifisering til OL). Hvert år var Liv Ellen med i US Olympic Games, som er et mini-OL for alle sommeridretter i USA, etter kvalifiseringer gjennom sin region. Det kunne være tøft, kampen om plassen på laget var hard - men de tre årene ga også en form for utdanning, nemlig verdigfull livserfaring.

Liv Ellen husker to episoder som gjorde inntrykk på henne. Landslaget kom til Berlin omtrent samtidig som muren falt. Treneren var en østtysk avhopper. Han hadde klart å ordne med landskamp mot DDR, og de kjørte gjennom Checkpoint Charlie og inn i en ny verden, en verden på randen mellom glede og fortvilelse, i fullstendig oppløsning. Liv Ellen kom fra det fargeglade vesten og inn i en monoton, trist grå masse i alle henseende. "Det gjorde umåte inntrykk", forteller Liv Ellen. - En annen gang skulle de spille mot Brasil. De landet i Sao Paulo. Deretter med et litt merkelig fly langt inn i jungelen. Det som de trodde skulle være en sportshall, var mest som en idrettsplass med et underlig dekke, riktignok tak, men ikke vegger, slik at det fløy store fugler overalt og gjorde sitt fornødne. De var oppriktig bekymret, ikke bare for å skli i all skitten, men for der og da få åpne skrubbsår (ganske vanlig i håndball), hvor skumle bakterier kunne feste seg. "Det gikk bra det og, litt av en opplevelse", forteller Liv Ellen.

Liv Ellen kom også til Stjørdal med det amerikanske landslaget. De spilte kamp i Lånkehallen og en landskamp i Trondheim. Det var litt spesielt. I USA gikk hun selvsagt med tanken om scholarship i fotball, eksempelvis i San Francisco, der andre stjørdalinger var. Men så nærmet OL seg i Barcelona. Det ble selvsagt en drivkraft. Men uheldigvis ødela hun kneet, korsbåndskade, og både OL og idrettskarrieren virket med ett så fjern og uoverkommelig. Muligens ga trenerne henne opp. Men de kjente ikke Liv Ellens stayerevne. Hun kjempet seg tilbake på rekordtid, med kjempegod støtte fra fysioterapeutene på senteret - og mottok

NUPRIN
 COMEBACK AWARD™
 U.S. OLYMPIC FESTIVAL - '91

Brian Boone
 Volleyball
 Dale Rudd, Trainer

Liv Halle
 Team Handball
 Ed Ryan, Trainer

Our way of saying "Yes", to two U.S. Olympic hopefuls who don't know the meaning of the word "No".

Nurpin Comeback Award for 1991, en meget høy anerkjennelse til de som ikke gir opp tross smerte og barrierer. Liv Ellen var klar for OL, men andre ville det ikke slik. Trenerne mente at det var for kort tid igjen, og at hun hadde gått glipp av for mye av oppkjøringen. Både Liv Ellen og andre var nok ikke enige i den avgjørelsen, men det er en annen historie. Hennes tid som spiller på det amerikanske landslaget var forbi, etter tre år - langt over 50 landskamper + et utall med trenings- og turneringskamper verden over. Hun vendte nesen hjemover og giftet seg med Tore Arntzen, som studerte ved Universitetet i Denver. Deretter var de ytterligere ett år i Amerika, før de kom hjem og leide kafeen og isbaren på Hellsenteret fra svigerforeldrene. Liv Ellen tok litt mer utdanning, og jobbet hos ulike bedrifter: Aunes karosseri, Tvette reisebyrå, Optoplan (et oljefirma i Trondheim) - og er nå ansatt hos Viken Regnskap på Torgkvartalet, et velrenommert regnskapskontor under ledelse av Arne Viken. Og mens alt dette pågikk, spilte hun håndball for den nystartede Stjørdal Håndballklubb.

Jeg sitter hjemme hos Liv Ellen Halle Arntzen en regnfull vinterkveld, etter å ha spurt pent om å få lov til å skrive noen linjer. Hun forteller om sitt liv som landslagsspiller - for sitt andre hjemland. Hun virker ikke bitter, men skjuler likevel godt en avansert form for skuffelse, en måte å si at "*jeg er lei meg*". Ref. OL-billetten som bokstavelig talt røk. - Jeg har stor respekt for folk som er på et landslag. Rett nok var hun i et land hvor en mest har følelsen av at det kun dreier seg om amerikansk fotball, baseball og ishockey. Men da skal vi ikke glemme at det bor omlag 300 millioner i dette landet, i et land bygd på frihet, konkurranse og heroisme. Ingen kommer gratis til en plass på et amerikansk landslag. Heller tvert om. Liv Ellen er en av disse anonyme, også en av våre helter - vi vet bare ikke om dem. Hun og hennes like fortjener

Familien Arntzen 26. februar 2012

f.v:Thomas Halle Arntzen, Liv Ellen Halle Arntzen, Tore Arntzen og Kristian Halle Arntzen

å bli nevnt, fortjener en takk for på sitt vis å ha representert Stjørdal. En ambassadør i to land samtidig. Det er sannlig ikke mange av dem. Jeg rusler hjemover - og i mitt stille sinn tenker jeg at hennes beskjedne og trauste væremåte kunne vært utslagsgivende da plassene ble fordelt til OL for 20 år siden - sportsverden er nok ikke bedre enn andre miljø hva gjelder å albue seg frem. For slike som meg, som står utenfor og er stolt over mine sambygdinge, skal du i det minste nevnes, Liv Ellen. Det er ikke hver dag vi har en stjørdaling på et amerikansk landslag. Jeg er stolt over å kunne si at jeg kjenner deg. Stjørdal er stolt av deg. Amerika hadde ca. 150 millioner andre å velge mellom. De valgte deg i tre år. Stjørdal takker deg.